

La futura llei del cinema preveu que el 50% dels films es doblin al català

Només 3 projeccions de cinema de cada 100 a Catalunya van ser en català el 2007. Si hi afegim els films originals subtítulats, la xifra puja a 3,5. La resta, per a la tranquil·litat dels defensors del bilingüisme, era en castellà. 90 de cada cent doblades, i un 6,5% subtítulades, en espanyol. Aquestes xifres, més enllà de posar en relleu la poca tradició entre el públic català de veure films en versió original subtítulada —a diferència de la major part de països d'Europa i de la resta del món—, evidencien que si hi ha cap sector del consum cultural que ha quedat al marge de la normalització lingüística és el del cinema. Per a resoldre aquest greuge, que impossibilita l'llibertat de triar a la cartellera l'opció de veure (o llegir, si és subtítulat) cinema en català, el Departament de Cultura ha elaborat les bases per a un llei del cinema de Catalunya. Es tracta de la primera llei que obligarà, per tal de trencar aquesta discriminació idiomàtica a la cartellera, que el 50% de les projeccions a Catalunya siguin en català, bé doblades bé subtítulades. La mesura pretén fer front a una situació que seria considerada anòmla en qualsevol altre sector cultural. Sovint, els principals recels per a la projecció de films doblats al català han vingut de les gran companyies

El cinema és un dels àmbits del consum cultural en els quals la presència del català és pràcticament zero. A més, la potència creativa catalana no s'ha traslladat a la configuració d'un sector cinematogràfic potent. Ara el Departament de Cultura de la Generalitat de Catalunya ha elaborat les bases d'un nova llei del cinema per afavorir el cinema català i en català.

distribuïdores, les *majors*, establertes principalment a Madrid, que s'han oposat sempre a qualsevol iniciativa que pretengués tendir a normalitzar, per poc que fos, la situació del català a la cartellera cinematogràfica. La llei que ha impulsat el Departament de Cultura emana de l'actual marc jurídic en matèria de política lingüística previst des de la llei de normalització lingüística del 1983 al nou Estatut.

Pel català i per la indústria del cinema. Però més enllà d'intentar corregir la discriminació que el català viu a les sales de cinema, la llei es planteja l'objectiu d'impulsar la indústria del cinema a Catalunya. La llei pretén d'"establir el marc normatiu de la cinematografia a Catalunya, compresos tots els processos relacionats amb la creació, la producció, la distribució i la comercialització de l'obra cinematogràfica, així com aquells aspectes relacionats amb la formació i la preservació de les arts i del patrimoni cinematogràfic". És a dir, que es presenta com un impuls integral a tots els sectors catalans vinculats a l'àmbit del cinema per a potenciar-lo. Per això es fixa uns objectius bàsics. En primer lloc, racionalitzar i fer més eficient "l'assignació dels recursos públics". També preveu "la coordinació de les políti-

ques cinematogràfiques dels agents públics que participen en el sector". Entre els objectius també inclou tot un seguit de mesures per a "impulsar el teixit àudio-visual i la seva fortalesa empresarial", tot ajudant, per exemple, les empreses del sector a fer front "al canvi tecnològic". La nova llei també té per finalitat "la promoció de la formació i el talent com a base de la indústria catalana del cinema". I, com no pot ser altrament en un mercat global, la nova norma es proposa de difondre les obres catalanes als mercats nacional i internacional. L'òrgan competent de la Generalitat en matèria cinematogràfica és el Departament de Cultura i Mitjans de Comunicació, mitjançant l'Institut Català de les Indústries Culturals (ICIC). Serà l'ICIC l'encarregat d'aplicar les mesures normatives que s'estableixin en aquesta llei, com també d'impulsar les mesures de foment i desenvolupament del teixit empresarial que contingui.

Un Centre Nacional de Cinematografia. Una de les propostes recollides a la base de la llei del cinema de Catalunya és que els tres agents públics implicats en el sector del cinema —l'Institut Català de les Indústries Culturals (ICIC), la Corporació Catalana de Mitjans Audio-visuals (CCMA) i l'Institut Català de

L'Acadèmia del Cinema Català veu amb bons ulls la proposta de nova llei del cinema.

Finances (ICF)– es coordinin a través d'un "acord estratègic per al foment de l'activitat cinematogràfica", que s'haurà d'establir, a tot estirar, sis mesos després de l'aprovació de la llei. Així mateix, la norma preveuria la possibilitat de crear un Centre Nacional de Cinematografia (CNC), si es considera oportú, per a implantar més bé aquestes polítiques públiques. En el terreny de la producció, la llei preveu també diverses iniciatives. Cal tenir en compte que Catalunya, el 2006, va aportar a aquest àmbit el 41% de la facturació del sector de la producció àudio-visual de tot l'estat espanyol. Per contra, el percentatge dels recursos humans del sector àudio-visual a l'estat, aquell mateix any, baixava fins al 23%. Per això, amb l'objectiu de potenciar el desenvolupament d'una indústria cinematogràfica pròpia, la futura llei preveurà de crear el "fons de foment de la producció cinematogràfica", gestionat per l'ICIC, que reunirà el conjunt dels recursos de la Generalitat destinats al foment de la producció. El fons reservarà anualment un 50%, pel cap baix, de la dotació a projectes cinematogràfics en versió original catalana, "atès que un dels objectius és garantir un volum suficient de producció cinematogràfica anual de qualitat en la llengua pròpia del país". El fons també preveurà ajuts a la "producció de continguts cinematogràfics per a nous canals de distribució distints a l'exhibició tradicional en sala (internet, telefonia, videojocs o altres)", un ajut que també restarà condicionat a la presència del català en aquesta oferta que, per naturalesa de les noves tecnologies, és multilingüe. Així mateix, també fomenta l'augment de la participació de les empreses i creadors de Catalunya en coproduccions.

L'os de la distribució i l'exhibició. Les bases de la nova llei proposen com a "objectiu estratègic del govern de Catalunya fomentar la distribució i l'exhibició de cinema en versió original subtítulada, per dos motius: per respecte a la integritat de l'obra cinematogràfica tal com ha estat concebuda pel seu creador i per a promoure el coneixement de llengües estrangeres per part de la població de

El conseller de Cultura i Mitjans de Comunicació de la Generalitat de Catalunya, Joan Manuel Tresserras, ha presentat les bases d'una nova llei del cinema.

Catalunya". Així doncs, es proposa que quan s'estreni un film subtítulada a Catalunya es faci en les dues llengües oficials i se'n distribueixi el 50% de les còpies en cada una de les llengües. En el cas del cinema doblat, també caldrà garantir que l'oferta sigui en totes dues llengües oficials, també al 50%. Els films en versió original catalana o castellana quedaran al marge d'aquesta norma. Les bases de la futura llei inclouen la concreció d'un "règim de sancions a aplicar en cas d'incompliment de les mesures previstes".

Pel que fa a l'exhibició, la llei preveu la creació d'una "Xarxa Pública de Sales d'Exhibició Cinematogràfica", amb els objectius de programar cinema, preferiblement europeu, en versió original subtítulada, cinema produït a Catalunya i cinema internacional doblat en català. La xarxa podrà ser integrada tant per sales de titularitat i gestió públiques, com de titularitat pública i gestió privada o amb més fórmules.

Bona acollida. Al marge de la reacció *cavernària*, de moment, les bases de la nova llei del cinema han estat molt ben rebudes per diversos àmbits socials, polítics i del sector. El president de l'Acadèmia del Cinema Català, Joel Joan, considera que aquesta iniciativa legal és una gran notícia, que permetrà que finalment, amb trenta anys de retard, "arribi la cooficialitat de la llengua a les sales de cinema".

Els representants empresarials són més conservadors. Des del Gremi d'Empresaris de Cinema de Catalunya es mostren més prudents en la valoració, perquè no volen que la nova llei repercuteixi negativament en el resultat del seu negoci. Valoren positivament la presència d'un 50% de films en català, tot i que remarquen que d'això se n'ha de parlar amb les distribuïdores. La Plataforma per la Llengua ho valora positivament i considera que si la proposta va endavant contribuirà a posar fi a anys d'una pràctica i d'una inèrcia discriminatòria. Tot amb tot, demana "ambició i fermesa" en el procés de debat parlamentari que ara ha d'iniciar la futura llei. De moment, en l'àmbit polític el text de base compta amb el suport de les tres forces del tripartit. També CiU n'ha valorat positivament el text, tot i que espera que no es quedi en "un brindis al sol". El document que la setmana passada va presentar el conseller de Cultura Joan Manuel Tresserras són les bases de la que haurà de ser la futura llei del Cinema de Catalunya.

És la primera regulació d'aquesta mena que es planteja en trenta anys d'autogovern a Catalunya. Però ara tot just comença el camí, que, si no troba cap entrebanc durant el procés d'elaboració, pot trigar un període no inferior a un any fins a esdevenir llei.

Enric Rimbau